

CONSCIÈNCIA D'ARA
Cada dijous
i la setmana que ve:
Ramadan,
llums i ombres

Estils

UN TEXT MOLT CONEGUT AL JAPÓ
Lamentació per les divergències (Fragmenta) traduït per Bernat Martí i Oroval, és un dels escrits budistes més llegits al Japó.

FIRMA FOTO

Som esclaus de l'excés i el luxe?

Per al pensador Francesc Torradeflot, sense mística no hi pot haver llibertat individual ni col·lectiva

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Mística sona a monestir, a edat mitjana, a poemes antics, a deliris i cossos convulsius que la literatura mèdica s'afanya, justament, a desmitificar. Des d'aquesta perspectiva, la mística no és útil, excepte si la considerem com a objecte d'estudi o de museu. Avui un místic és algú allunyat de la realitat, passant per les turbulències de la vida dins de la bombolla, sense veure's afectat: un desertor de la vida. Ni compromís, ni raó, ni eina social, el misticisme queda associat a l'individualisme i deserta sospites, en especial des de les institucions... Però, malgrat tot aquest desprestigi, no només no desapareix sinó que cada vegada són més les persones, a Occident, que reivindiquen aquest àmbit i el veu com a base de construcció social, essència del que som o –en termes religiosos– del que som cridats a ser.

L'essència de la llibertat

"L'experiència mística és l'arrel de la llibertat i creativitat religiosa més enllà de la polèmica dualista entre l'universalisme, absolutista, i el relativisme, contextualista", afirma Francesc Torradeflot, ferm defensor i difusor de la potencialitat que té la mística en l'actualitat i conscient que l'oblit i la marginalització de l'experiència mística, com a realitat accessible a qualsevol ésser humà, suposa "un autèntic problema central amb con-

seqüències socials, polítiques i econòmiques". Torradeflot, que a més de doctor en teologia, professor i investigador al Centre de les Tradicions de Saviesa de Barcelona, és director de l'Associació UNESCO per al Diàleg Interreligiós, publica ara el llibre *Diversidad y libertad espiritual* (publicat per la Universitat de la Mística d'Àvila) on recull molts anys de reflexió i anàlisi de l'experiència mística en les societats actuals i també, en la segona part, el seu estudi de mística comparada entre el cristianisme, l'hinduisme i el budisme, un àmbit del qual n'és especialista.

Les societats en canvi continu com les del nostre temps, malgrat la degradació ecològica i l'enorme quantitat de conflictes i desigualtats socials, també poden ser espais més favorables a la mística. En primer lloc perquè l'acceleració dels canvis ens mostra la dificultat d'aferrar-nos a idees o expectatives egocentrades i, per l'altra, perquè la crisi ens permet trobar la força per sortir-ne, trencant inèrcies devastadores. Com explica Torradeflot, "en reconèixer la centralitat de l'experiència mística de descentrament de l'ego i de comunió amb la realitat, se'ns ofereix la capacitat interior per comprometre'ns a favor de la plenitud humana i assolir una situació social, econòmica i política més justa, equilibrada i harmònica. L'alliberament de l'excés, de l'acumulació innecessària, del luxe superflu –continua explicant–, només són disponibles si els éssers humans estan satisfets per la font interior que treu la set insaciable. L'experiència mística ofereix una manera de conjurar aques-

Actualitat
Les societats en canvi continu, com la nostra, són un espai favorable a la mística

Creença
Torradeflot defensa l'experiència mística com a eina i motor de canvi social

ta falsa seducció del pragmatisme. Falsa perquè disfraça la realitat, perquè sedueix amb engany, esclavitzava i deixa insatisfetes les aspiracions més profundes i espirituals de l'ésser humà, perquè presenta la realitat com un objecte que simplement es pot manipular com es vulgui". En aquest sentit, l'experiència mística "és en si mateixa gratuïta, desinteressada, transcendent a qualsevol manifestació fenomènica històrica malgrat que no sigui aliena a ella. És no dual, on res ni ningú és objecte ni pot ser instrumentalitzat en funció d'un altre fi" i, com a tal, és l'essència de tota tradició religiosa. Unes religions que, quan recuperen aquesta dimensió, entren també en el ball de confluències i es posen al servei de les societats en lloc de ser-ne entrebancs i barreres. Gran activista a favor que aquests diàlegs siguin més fructífers que mai, Torradeflot està convençut que quan les religions dialoguen, "s'ajuden mútuament a anar més a fons d'elles mateixes i, per aquest mateix procés, poden arribar a consensuar acords en la línia d'un compromís social i polític més eficaç". Una experiència, la del diàleg interreligiós, "que afavoreix el camí interior dins de cada tradició i la mútua fecundació entre els creients i les tradicions com a estímul per aprofundir en la mateixa tradició mística".

Desencadenar processos

El fet de col·locar la mística en el centre del diàleg entre cosmovisions, sovint enfrontades per haver deixat de banda l'essència espiritual de cada creença, és un dels molts

exemples que proposa Torradeflot en la seva defensa de l'experiència mística com a motor de canvi social. Pel que fa a la societat en general, com explica, "el cultiu dels procediments d'accés a la dimensió mística és la condició que possibilita una millor capacitat d'innovació i creativitat a l'hora d'elaborar, desenvolupar i implementar nous projectes i una millor adaptabilitat dels éssers humans i de les comunitats als successus i freqüents canvis necessaris en la societat del coneixement".

Aprofundir en el que ens proporciona la mística, segons Torradeflot, ens ajuda a desencallar processos d'identitat i llibertat col·lectius. "Des d'aquesta perspectiva mística –afirma–, no hi hauria d'haver cap obstacle per facilitar l'autodeterminació dels pobles, des dels indígenes a les minories nacionals sense estat. Els estats i pobles majoritaris, alliberats dels seus egos col·lectius, podrien renunciar perfectament a quotes de territori i de poder. Així es podria treballar en l'àmbit educatiu per identificar als individus i col·lectius, començant pels que tinguin identitats més fortes, enseyant a viure en identitats dinàmiques, menys dures i més flexibles, i facilitant experiències espirituals que afavoreixin la percepció dels éssers humans com una fraternitat amb una identitat inefable no manipulable i, per tant, no divisible", conclou Torradeflot. Un programa evident quan assaborim aquesta mística i que, a la vegada, resulta tan difícil de pair per a determinades persones i institucions. —

OPINIÓ

L'espiritualitat és per als rics?

EULÀLIA FANAR
INVESTIGADORA EN TEMES DE GÈNERE I CONFLICTE

A priori sembla que ser espiritual, avui dia, sigui un luxe. I, com a luxe, només s'ho pot permetre aquell sector de la societat que té les necessitats bàsiques cobertes i que, cansat del que constantment ofereix el món consumista, busca una sortida més immaterial. Un luxe, per tant, perquè es comença aquesta recerca interior del bé intangible quan ja es tenen assegurats els bens tangibles. Si a això li sumem la gran proliferació comercial d'ofertes per trobar aquesta interioritat oblidada –des de cursos i recesos a llibres– veurem que ens calen diners i temps lliure per poder assaborir tota aquesta oferta. Una prova més, sembla, que sense tenir la base dels béns materials no podem començar a endinsarnos en la cerca dels valors espirituals... De fet, fins i tot podríem pensar que si en les darreres dècades Occident torna a reviuire un interès cada vegada més gran per l'espiritualitat és, precisament, per-

L'espiritualitat no és un luxe destinat a uns quants privilegiats, sinó un dret – fins i tot un deure – de la nostra condició humana

què ja ha assolit un grau important de benestar material. Però, malgrat tot el que he dit fins ara, un dels grans perills de pensar-nos que la indagació espiritual és un luxe destinat als més benestants és anul·lar l'espiritualitat de les nostres vides, titllant-la d'elitista i de poc efectiva. La història de les espiritualitats, de les místiques, ens ensenya tot el contrari: són eines de despul·la i de confiança en la vida, d'agraïment i d'acceptació, però també de lluitar amb el propòsit, tan digne, de recuperar la llibertat. Per tant, malgrat el que ens pugui semblar (la lluita contra les aparences i la superficialitat també és un dels fonaments espirituals), l'espiritualitat no és un luxe destinat a uns quants privilegiats, sinó un dret –fins i tot un deure– inherent de la nostra condició humana. Així doncs, que no ens la vulguin vendre i, més important encara, que no ens la prenguin!

FIRMA FOTO

Quisque ut arcu augue, vitae aliquet

Segons l'autora del llibre hi ha cinc contaminants que són els més comuns. Els dos primer font d'una contaminació erar problemes intestinals greus, com la salmonel·losi. Els altres tres són ear-se de **focontaminació (foto1)** electromagnètica derivada de la instal·lació elèctrica de l'habitatge o la que generen els ei vel mauris mattis hensent leo nulla, sagittis vel semper stibulum tincidunt dictum tortor et iabitur at tempor nisl.

Maecenas suscipit feugiat lli, nec bibendum orci mi in elit. In ante leo, blandit noe sIn sit amet ririus velit. Nulla ac dolor magna, id eleifend velit. Quisque consequat diam in eros suscipit eu fringilla arcu faucibus. Aenean vel diam est, non sodales neque. Fusce sed molestie ipsum. Nam et sagittis purus. In pretium condimen. —

Gent

TEXT:
XXXXXXXXXXXXXX

Títolasdjfh agsdjfhgsjdhadsh

Segons l'autora del llibre hi ha cinc contaminants que sées intestinals greus, com la salmonel·losi. Els altres tres són ear-se de **focontaminació (foto1)** electromagnètica derivada de la instal·lació elèctrica de l'habitatge o la que generen els ei vel mauris mattis hensent leo nulla, sagittis vel semper stibulum tincidunt dictum tortor et iabitur at tempor nisl.

aQuisque nulla nisi, porta ac dapibus sit amet, tempus sollicitudin neque. Vestibulum diam lacus, rutrum ac laoreet non, cursus eu risuspendisse semper ultrices dui, id commodo elit varius sit amet. Mauris facilisis porttitor dolor. Nunc

Títolasdjfh agsdjfhgsjdhadsh

Segons l'autora del llibre hi ha cinc contaminants que sées intestinals greus, com la salmonel·losi. Els altres tres són ear-se de **focontaminació (foto1)** electromagnètica derivada de la instal·lació elèctrica de l'habitatge o la que generen els ei vel mauris mattis hensent leo nulla, sagittis vel semper stibulum tincidunt dictum tortor et iabitur at tempor nisl.

aQuisque nulla nisi, porta ac dapibus sit amet, tempus sollicitudin neque. Vestibulum diam lacus, rutrum ac laoreet non, cursus eu risuspendisse semper ultrices dui, id commodo elit varius sit amet. Mauris facilisis porttitor dolor. Nunc